

VALSTS AĢENTŪRA

LATVIJAS INFEKTOLOĢIJAS CENTRS

Linezera iela 3, Rīga, LV-1006, Latvija. Tālrunis: 67014500. Fakss: 67014568
Reģistrācijas nr. 90001830776. E-pasts: lic@lic.gov.lv
www.lic.gov.lv

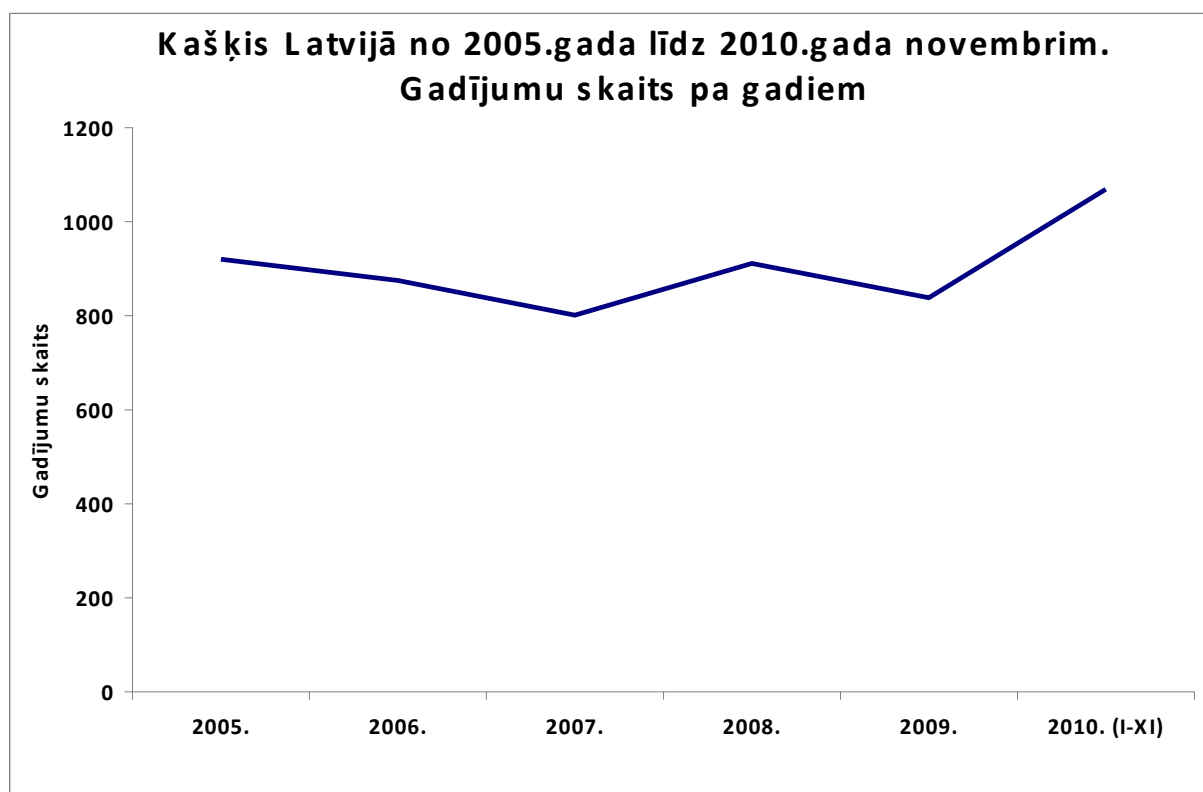
EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr.46 (1167)

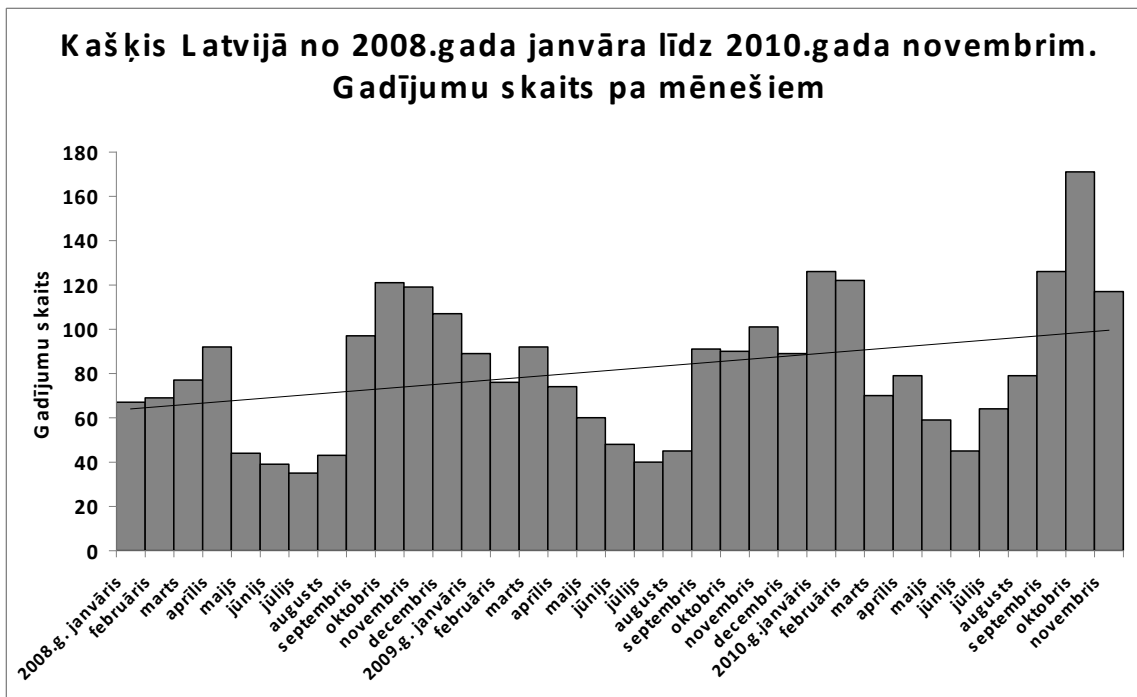
2010.gada 28.decembrī

Kašķis Epidemioloģiskā situācija Latvijā

2010.gadā Latvijā novērots ievērojams saslimstības pieaugums ar kašķi. Jau 11 mēnešos reģistrētais gadījumu skaits (1069 saslimšanas gadījumi) ir vislielākais pēdējo 6 gadu laikā.

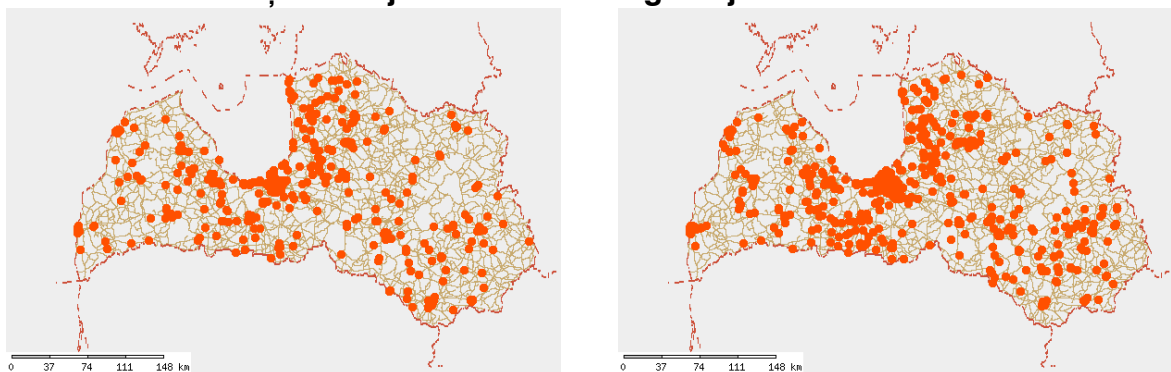
Šogad reģistrēto saslimšanas gadījumu skaits ar kašķi par 77% pārsniedz pēdējo 5 gadu vidējo rādītāju (605 gadījumi) un par 47% pārsniedz gadījumu skaitu, kas reģistrēts 2009.gadā analoga laika posmā. Sevišķi liels saslimušo skaits ir reģistrēts septembrī–novembrī: vidēji 145 gadījumi mēnesī.

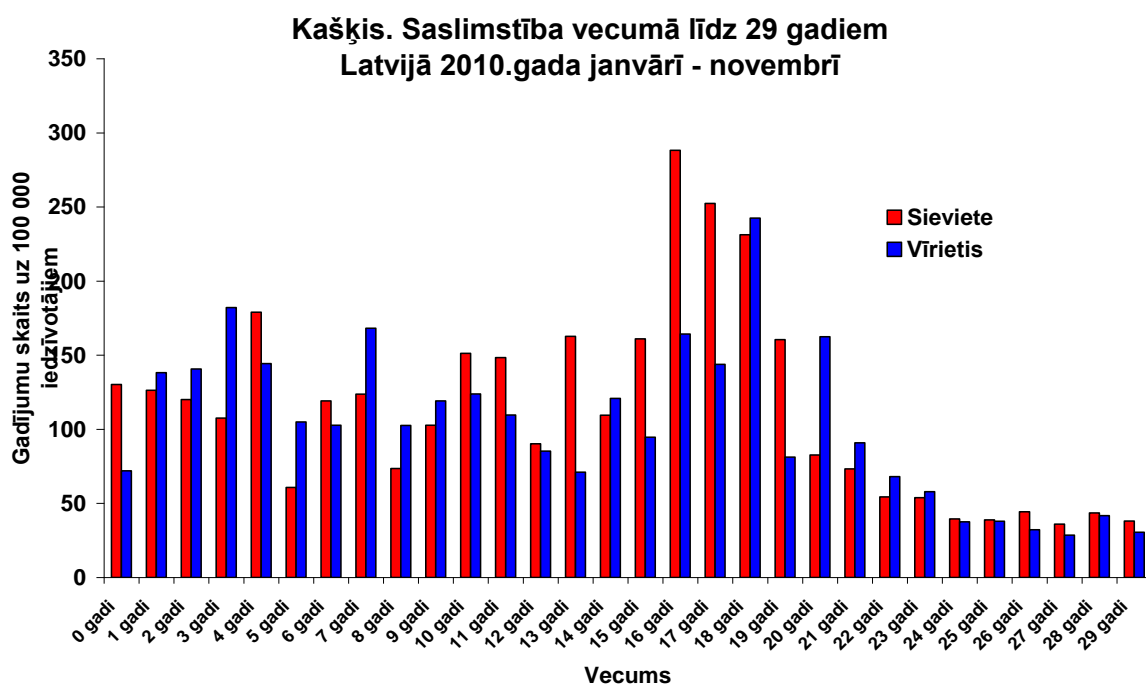

Vienlaikus novērots grupveida saslimšanas gadījumu skaita pieaugums. Ja 2009.gadā vidēji mēnesī tika reģistrēti 7 infekcijas perēkli (ar diviem un vairāk epidemioloģiski saistītajiem gadījumiem), tad šogad šis radītājs ir dubultojies – vidēji 14 grupveida saslimšanas gadījumi mēnesī. Kopā 2010.gada 11 mēnešos reģistrēti 159 uzliesmojumi (ģimenes/mājas perēkli), t.sk. 3 uzliesmojumi ar 5 un vairāk gadījumiem. Īpaši strauji kašķa uzliesmojumu skaits ir pieaudzis šoruden – septembrī – novembrī reģistrēti 68 uzliesmojumi ar 158 saslimušajiem. 2010.gada janvārī – novembrī no kopējā saslimušo skaita 34% saslimušie reģistrēti perēkļos ar 2 un vairāk gadījumiem. Lielākais uzliesmojums reģistrēto kašķa gadījumu īpatsvars konstatēts Vidzemes un Latgales reģionos (attiecīgi 53,5% un 39,6% gadījumu).

Šogad Latvijā 11 mēnešu laikā saslimstība ar kašķi ir 47,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem. Visaugstākā saslimstība reģistrēta Vidzemē un Zemgalē (attiecīgi 84 gadījumi un 55 gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju). Viszemākā saslimstība reģistrēta Rīgas reģionā – 37 gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju. Tomēr pēdējo trīs gadu laikā tieši Rīgas reģionā saslimstība ar kašķi pieaugusi visstraujāk (par 69%). Savukārt, neliels saslimstības samazinājums (par 15%) novērots Latgalē.

Kašķis Latvijā 2009. un 2010.gada janvārī - novembrī

2010.gada 11 mēnešos, līdzīgi kā iepriekšējos gados, visbiežāk slimoja bērni un pusaudži. Maksimālā saslimstība abu dzimumu pārstāvju vidū konstatēta 18 gadu vecumā (237 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem), jauniešiem - 16 gadu vecumā (288 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem), jauniešiem – 18 gadu vecumā (242 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Kopumā vīrieši slimoja ar kašķi nedaudz biežāk kā sievietes (attiecīgi 50,5 un 45 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Pēdējo trīs gadu laikā saslimstība ar kašķi visstraujāk pieaugusi personām vecumā no 40 līdz 49 un no 50 līdz 59 gadiem (attiecīgi par 100% un 73%).

Grupveida saslimšanas gadījumos reģistrētie pacienti bija nedaudz jaunāki nekā sporādiskos gadījumos (vidējais vecums attiecīgi 17 gadi un 24 gadi). Sieviešu īpatsvars, grupveida saslimšanas gadījumos, bija lielāks nekā vīriešu īpatsvars (attiecīgi 40,7% un 27,3%). Vecuma grupā līdz 14 gadiem puse no saslimušo bija reģistrēti saistībā ar kādu no grupveida saslimšanas gadījumiem.

Slimības īss apraksts un profilakses pasākumi

Kašķi izraisa cilvēka kašķa ērcīte, kas, ieurboties ādas virskārtā, veido tur ejas un dēj oliņas. Tas izraisa mokošo niezi, kas pastiprinās nakts laikā un mazgājoties ar karstu ūdeni. Bez tam, uz ādas veidojas pūslīši, kuriem pārplīstot kasišanas rezultātā, var attīstīties ādas bakteriāls iekaisums. Kašķa ērcītes bieži parazitē uz cilvēka ķermeņa daļām, kur ādas virskārta ir plānāka un sausāka - pirkstu sānu virsmas, plaukstu locītavu apvidus, roku un kāju iekšējās virsmas, padušu priekšpusi, krūšu kurvja sānu virsmas, viduklis, vēders, sēžamvieta, vīriešu dzimumorgāni, sievietes krūts dziedzeri. Pieaugušajiem izsitumi parasti reti sastopami uz sejas, kakla, galvas matainās daļas, starp lāpstiņu rajonā. Tas

izskaidrojams, ar to, ka šajos rajonos āda ir bagāta ar tauku dziedzeriem, kas izdala tauku sekrētu un nosprosto kašķa ērcīšu ejas no gaisa pieklūšanas, līdz ar to neļaujot attīstīties kašķa ērcītei. Maziem bērniem kašķa ādas bojājumi var lokalizēties jebkurā ķermeņa vietā. Kašķis ir lipīga slimība, parasti tā pāriet no viena cilvēka uz otru tieša kontakta ceļā. Slimība ļoti ātri izplatās bērnu un jauniešu vidē, kur rodas cieši kontakti (piemēram, skolās, pirmsskolas izglītības iestādes, bērnu nometnēs u.c.). Kašķis var tikt pārnestas arī seksuālo kontaktu laikā.

Kašķa izplatības samazināšanā īpaši nozīmīga ir iedzīvotāju izglītošana kašķa profilakses jautājumos, kā arī slimnieku savlaicīga atklāšana, ārstēšana, kontaktpersonu apskate, īpaši izglītības iestādēs, jo biežāk slimo bērni un pusaudži.

Profilakses nolūkā jāizvairās no ciešiem kontaktiem ar cilvēku, kam ir kašķis. Kašķa ērcītes dažas dienas var dzīvot uz cilvēka apģērba, gultas veļas vai putekļos, tādēļ inficēties ar šo slimību var lietojot slimu cilvēku drēbes, dvieļus, gultasveļu, kā arī higiēnas piederumus. Svarīgi ievērot ķermeņa un apģērba tīrību, regulāri mazgāt gultas veļu un gultas piederumus, kā arī bieži mazgāt un tīrīt dzīvojamās telpas.

Materiālu sagatavoja: V/a „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) Epidemioloģiskās drošības un sabiedrības veselības departamenta vadītājs J.Perevoščikovs (67081521), Epidemioloģiskās drošības un sabiedrības veselības departamenta Infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības un imunizācijas nodaļas vadītāja I.Lucenko (67081504), epidemioloģe R.Nikiforova (67081594) un epidemiologa palīdze J.Čurikova (67081550).

Materiāls ir pieejams LIC mājas lapā: www.lic.gov.lv.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz v/a “Latvijas infektoloģijas centrs” “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.